

Η τυποποίηση για την πρόληψη του εγκλήματος μπορεί να είναι αποτελεσματική και ταυτόχρονα διασκεδαστική

Δεκέμβριος 2023

Συγγραφή:

DSP-groep - ανεξάρτητο
Ινστιτούτο Έρευνας Πολιτικής και
Κοινωνικής Καινοτομίας στην
Ολλανδία

DISSS - Ινστιτούτο για Ασφαλείς
Χώρους στην Ολλανδία

Μετάφραση :

CYS - Κυπριακός Οργανισμός
Τυποποίησης

Περιεχόμενα

Εισαγωγή **3**

Ορισμός του CPTED **3**

Δουλεύοντας μαζί σαν
καλοκουρδισμένη ορχήστρα **5**

Σε ποια πρότυπα επικεντρώνεται
το CPTED **5**

Εξελικτική πορεία CPTED **6**

Ένα χρήσιμο πρότυπο για τις Τοπικές
Αρχές **7**

Καθιστώντας τα πρότυπα πρακτικά
και διασκεδαστικά **10**

Αυτό το έγγραφο βασίζεται σε ένα παράρτημα της τελικής έκθεσης του χρηματοδοτημένου έργου PACTESUR [1] με τίτλο 'Ασφαλείς και χωρίς αποκλεισμούς Δημόσιοι Χώροι: οι ευρωπαϊκές πόλεις μοιράζονται την εμπειρία τους'.

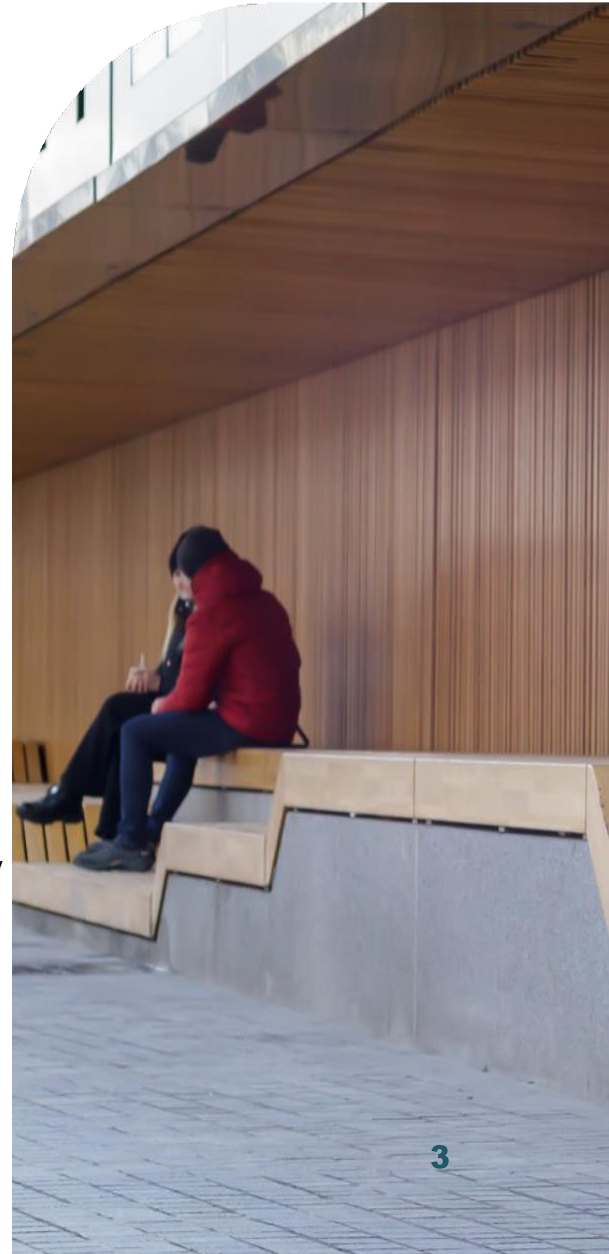
Εισαγωγή

Είναι ευρέως γνωστό ότι η πρόληψη του εγκλήματος απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην οποία οι τοπικές αρχές και οι αρχές επιβολής του νόμου, συνεργάζονται με κοινωνικούς εταίρους, πολεοδόμους/ τοπικούς σχεδιαστές, κατοίκους και επιχειρηματίες της περιοχής. Η προσέγγιση αυτή, ισχύει για την Ασφάλεια και την Πρόληψη του Εγκλήματος μέσω Αστικού Σχεδιασμού καθώς και τη Διαχείριση της Πρόληψης του Εγκλήματος μέσω του Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού (CPTED).

Ο ορισμός του CPTED

Το **Διεθνές πρότυπο ISO 22341:2021** – σε συνδυασμό με το νέο ευρωπαϊκό πρότυπο **CEN/TS 14383- 2:2022**; (βλ. σελίδα 8) – αναφέρεται στο CPTED ως ακολούθως: [2]

- στοχεύει στην καταπολέμηση του εγκλήματος (συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας), φόβος/αισθήματα ανασφάλειας -Κύριος στόχος: ποιότητα ζωής, ασφάλεια/ασφαλής διαβίωση/βιωσιμότητα
- αφορά πάντα συγκεκριμένο χρόνο-τόπο. Η γειτονιά, ως γεωγραφική κοινωνικο-φυσική οντότητα
- συμμετοχή πολλών διαφορετικών ομάδων από ενδιαφερόμενα μέρη: προσέγγιση εταιρικής σχέσης
- συνεργασία σε ένα συγκεκριμένο εθνικό και τοπικό περιβαλλοντικό πλαίσιο: σχεδιαστές, αρχιτέκτονες, μηχανικοί, αστυνομία, κάτοικοι, διοίκηση/συντήρηση πόλης, νεολαία/κοινωνικοί λειτουργοί, διαχειριστές γειτονιάς, τοπικές επιχειρήσεις κ.λπ.
- στηρίζεται στον κύκλο ποιότητας plan-do-check-act, επομένως σχεδιάζω, ενεργώ, μαθαίνω στην πράξη, αξιολογώ και εργάζομαι βάσει τεκμηρίων/πληροφοριών με στοιχεία με στόχο τη συνεχή βελτίωση της διαδικασίας
- αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που προσαρμόζεται στην τοπική υφιστάμενη κατάσταση και στη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών συμπεριλαμβανομένων των κατοίκων/τελικών χρηστών

Μείγμα Συντομογραφίας

Το μείγμα συντομογραφίας στην Ευρώπη (SbD, CPTED, CP-UDP, CP-UDPM, DAC, SCP, Dfs, DOC, DS UPDM-US, κ.λπ.) [3] αποδεικνύει ότι η τυποποίηση μπορεί να είναι χρήσιμη ειδικά για σχεδιαστές, αρχιτέκτονες και συμβούλους που συχνά εργάζονται σε διακρατική κλίμακα ή ακόμα και παγκοσμίως.

Το πρόσφατο πρότυπο [4] ISO 22341:2021 εξηγεί και ορίζει το CPTED: Πρόληψη του Εγκλήματος μέσω του Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού. Ένας όρος που χρησιμοποιείται τακτικά σε όλες τις ηπείρους, εκτός της Ευρώπης.

Τι είναι Πρότυπο;

Πρότυπο είναι ένα έγγραφο το οποίο συντάσσεται κατόπιν συναίνεσης των ειδικών του τομέα, είτε για μια μέθοδο ή διαδικασία δοκιμής για ένα προϊόν, είτε μια υπηρεσία ή μια διαδικασία (όπως η διαχείριση ποιότητας ή κινδύνου ή μια κανονική διαδικασία CPTED βήμα προς βήμα). Η CEN (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης εκπονεί Ευρωπαϊκά πρότυπα ενώ τα Διεθνή πρότυπα εκπονούνται από τον ISO (Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης).

[1] The EU (ISF) funded PACTESUR project was led by the city of Nice. The consortium included the city of Liège (Belgium), the city of Turin (Italy), the National Association of Italian Municipalities (ANCI) Piemonte (Italy), the European Forum for Urban Security (Efus) and the Métropole Nice Côte d'Azur. See also the PACTESUR publication series: <https://efus.eu/wp-content/uploads/2022/01/2019-2021-Publication-Series-EN-2.pdf>

[2] A presentation by Paul van Soomeren was given at the International conference Urban environment – security threat or opportunity for prevention? Prague, Czech Republic, October 2022. The figures in this article are taken from that presentation.

[3] SbD: Security by Design or Secured by Design (UK scheme), CPTED: Crime Prevention through Environmental Design, CP-UDP: Crime Prevention through Urban Design and Planning (also Planning and Design or Planning, Design and Management), DAC: Design Against Crime, SCP: Situational Crime Prevention, Dfs: Design for Security, DOC: Designing Out Crime, DS: Defensible Space, UPDM-US: Urban Planning, Design and Management for Urban Security. And not to forget CEN using (without abbreviation): Crime Prevention through building design, urban planning and city maintenance.

[4] ISO = International Standardisation Organisation issuing worldwide standards.

Δουλεύοντας μαζί σαν καλοκουρδισμένη ορχήστρα

Η συνεργασία ως σύμπραξη ακούγεται μάλλον απλή: μια καλοκουρδισμένη ορχήστρα όπου πολεοδόμοι, σχεδιαστές και διευθυντές συγχρονίζουν τη δράση τους με τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, τα σχολεία, τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα, η ορχήστρα χρειάζεται μαέστρο. Οι τοπικές αρχές θα μπορούσαν να διαδραματίσουν αυτόν τον ρόλο όπου ο δήμαρχος είναι μια επιλογή, αλλά και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς ή ένας εξωτερικός εμπειρογνώμονας μπορούν επίσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις να κατέχουν αυτόν τον ρόλο. Όμως διαφορετικοί οργανισμοί = διαφορετικές γλώσσες και κουλτούρες, προσεγγίσεις (σκληρές/μαλακές, γρήγορες/αργές, προληπτικές/αντιδραστικές), μοντέλα διαχείρισης, συστήματα προγραμματισμού και οικονομικές επιλογές. Εν ολίγοις, η συνεργασία είναι μια πρόκληση.

Σε τι πρέπει να επικεντρωθούν τα πρότυπα CPTED;

Τα πρότυπα θα πρέπει να επικεντρώνονται στα εξής:

- **προϊόντα:** υπάρχουν διάφορα πρότυπα προϊόντων που σχετίζονται με την πρόληψη του εγκλήματος: αντιδιαρρηκτικές πόρτες και παράθυρα, ασφαλείς υαλοπίνακες, συστήματα κατά της επιδρομής εμβόλου [5], δημόσιος φωτισμός, αντικλεπτικά οχήματα [6] κτλ.
- **ορολογία/ορισμοί:** Η εν λόγω εργασία έχει ήδη ξεκινήσει και θα ολοκληρωθεί έως το 2023-2024 (το νέο πρότυπο CYS EN 14383-1).
- **αρχές και διαδικασίες:** αναφέρονται στο νέο πρότυπο CYS EN TS 14383-2:2022.

Επειδή τα πρότυπα συχνά είναι δυσανάγνωστα, είναι απαραίτητο να συνοδεύονται με εγχειρίδια καθώς και προγράμματα κατάρτισης. Συγκεκριμένα για το σκοπό αυτό, εκδόθηκε ένα εκπαιδευτικό εγχειρίδιο σε 4 γλώσσες (αγγλικά, ισπανικά, ιταλικά και γαλλικά), μέσω του έργου Secu4All υπό την ηγεσία του Efus. [7]

[5] For the protection from vehicle-ramming incidents by using barrier systems, see also Karlos, V., Larcher M., Solomos G. (2017). Review on vehicle barrier protection guidance and Karlos V. Larcher M., Salomon G. (2018). Guideline: Selecting proper security barrier solutions for public space protection. Also the publication 'Security by Design: Protection of public spaces from terrorist attacks' (European Commission, Joint Research Centre (JRC). jrc-public-spaces@ec.europa.eu ; <https://counterterrorism.jrc.ec.europa.eu>.

[6] Van Ours, J.C. & Vollaard, B. (2014). The Engine Immobiliser: A Non-starter for Car Thieves. The Economic Journal, Volume 126/593, June 2016, pp.1264-1291. <https://doi.org/10.1111/eoj.12196> See on dwellings/houses also van Ours, J.C. and Vollaard B.A. (2011) "Does regulation of built-in security reduce crime? Evidence from a natural experiment". Economic Journal, Volume 121, Issue number 552, page 485-504.

[7] Efus, Secu4All (2021). Training Manual: Training local authorities to provide citizens with a safe urban environment by reducing risks in public spaces. See also the earlier Safepolis manual in English, French, Italian and Spanish: http://www.costtu1203.eu/downloads/other_documents/.

Εξελικτική πορεία CPTED

Στην Ευρώπη, οι εργασίες τυποποίησης για το CPTED ξεκίνησαν από το 1995. Ήταν μια μακρά και συνάμα επίμοχθη προσπάθεια για την επίτευξη πανευρωπαϊκής συναίνεσης, που έγινε ακόμη πιο δύσκολη καθώς ένας αυξανόμενος αριθμός χωρών εντασσόταν σταδιακά σε αυτήν τη συλλογική προσπάθεια. Με την πάροδο των χρόνων επιτεύχθηκε η έκδοση μιας σειράς προτύπων. Το πιο πρόσφατο είναι το CYS ENTS 14383-2:2022, το οποίο δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2022 [8].

1. Όροι και ορισμοί

(CYS EN 14383-1:2006) Το 2022, ξεκίνησαν οι εργασίες τυποποίησης για ένα νέο πρότυπο από την Ευρωπαϊκή Τεχνική Επιτροπή Τυποποίησης CEN TC 325 (WG1)

5. Πρατήρια καυσίμων

(CYS EN/TR 14383-5: 2010)

2. Πολεοδομικός Σχεδιασμός

(ENV 14383-2:2003 αντικαταστάθηκε από το CYS EN/TR 14383-2:2007 και το 2022 αντικαταστάθηκε ξανά από το CYS EN/TS 14383-2:2022 [9])

6. Ασφάλεια στα σχολεία

(CYS EN/TS 14383-6:2022)

3. Κατοικίες

(TS 14383-3:2005)

7. Εγκαταστάσεις για δημόσιες μεταφορές

(TR 14383-7:2009)

4. Καταστήματα και γραφεία

(CYS EN/TS 14383-4:2006)

8. Προστασία κτιρίων και χώρων από εγκληματικές επιθέσεις με οχήματα

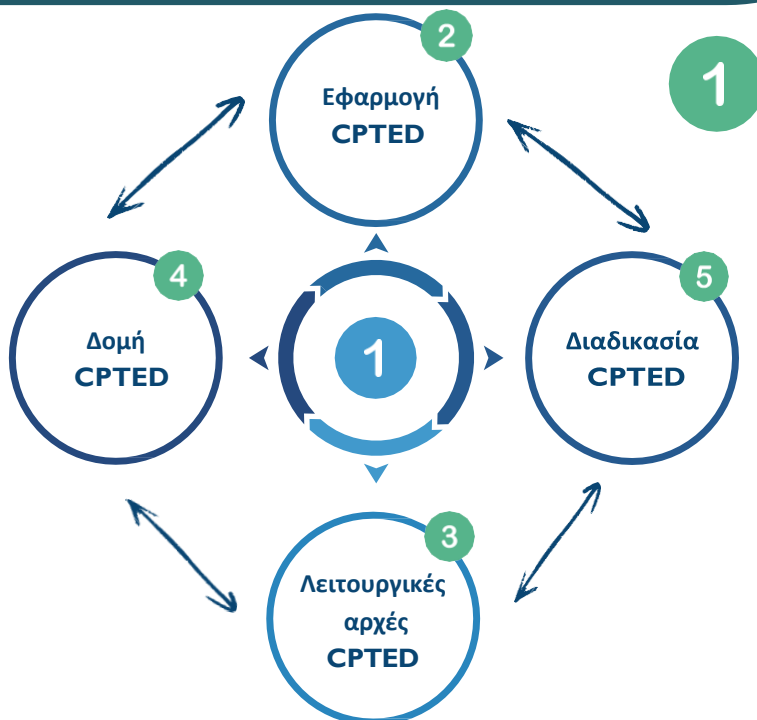
(CYS EN/TR 14383-8:2009)

[8] See: https://standards.cencenelec.eu/dyn/www/f?p=205:110:0:::FSP_PROJECT:68813&cs=19AE413EED841D8789ACB215A3881969B

[9] The new CEN TS 14383-2:2022 supersedes the old TR. It builds on ideas from risk management (ISO 31000 series), Quality management (ISO 9000 series), CPTED (ISO 22341:2021) and new approaches, new types of crime and UN/EU standards/documents (like the ICCS).

Ένα χρήσιμο πρότυπο για τις τοπικές Αρχές

Το νέο ευρωπαϊκό πρότυπο για το CPTED, CYS EN/ TS 14383-2:2022, είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τις τοπικές αρχές στην προσπάθειά τους να βελτιώσουν την αστική ασφάλεια. Εξηγεί τις βασικές αρχές του CPTED και τον τρόπο εφαρμογής του: εστιάζει στις διαδικασίες, στις λειτουργικές αρχές, τη δομή και την εφαρμογή των διαδικασιών με κύριο στόχο την αστική ανάπτυξη που βασίζεται σε τεκμήρια και επικεντρώνεται στην αλλαγή της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Κύριος στόχος: η μείωση της εγκληματικότητας και του αισθήματος φόβου για το έγκλημα καθώς και η συνολική βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Σχήμα 1: Αρχές του CPTED στο νέο πρότυπο

Σχήμα 2: Εφαρμογή των 7 αρχών του CPTED

Τα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν αποτελούν πάντα ένα μείγμα για ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, κτίριο ή έργο. Ωστόσο, το CPTED περιλαμβάνει ένα σύνολο πιθανών κοινωνικοφυσικών/τεχνικών μέτρων (βλ. σχήμα 3), όπως: Φυσική επιτήρηση, Εδαφική ενίσχυση, Φυσικός έλεγχος πρόσβασης, Συντήρηση, Κοινωνική συνοχή, Κοινωνική συμμετοχή, Συγκεκριμενοποίηση τοποθεσίας/στόχου, Υποστήριξη δραστηριότητας, Κοινωνική συνδεσιμότητα, Κατώτατη χωρητικότητα, Βιωσιμότητα κ.λπ.

Κάθε πλαίσιο απαιτεί συγκεκριμένο συνδυασμό μέτρων. Ως εκ τούτου, οι «λειτουργικές αρχές» μπορούν να θεωρηθούν ως τα προϊόντα σε 'ένα καλάθι του CPTED', τα οποία οι τοπικοί εταίροι μπορούν να επιλέξουν σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες και το πλαίσιο του έργου τους.

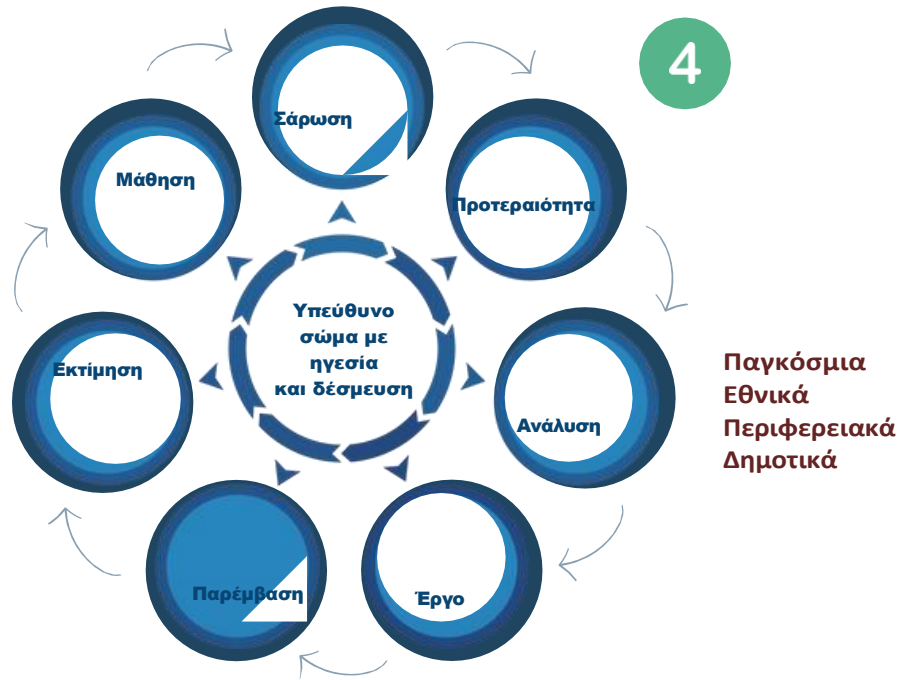

Σχήμα 3: Λειτουργικές αρχές του CPTED

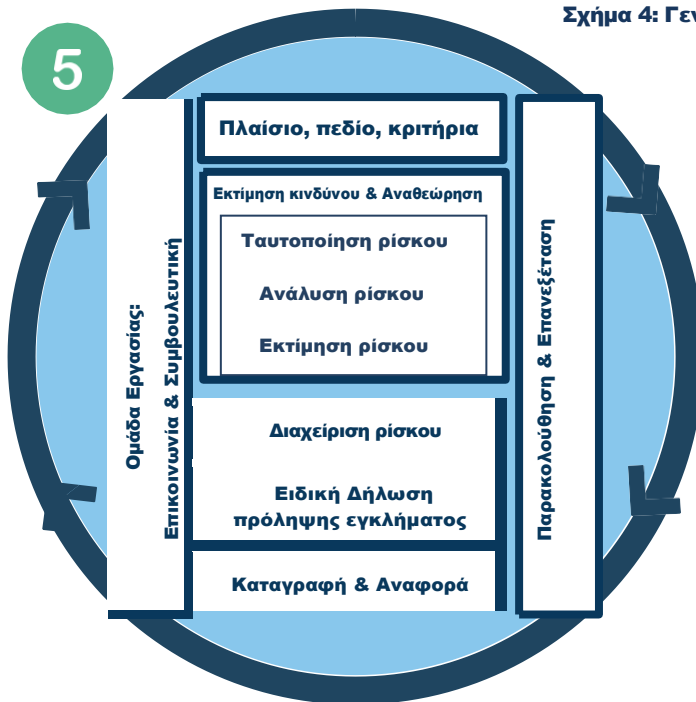
Το νέο CYS EN/ TS 14383-2:2022 περιγράφει το γενικό πλαίσιο για μια διαδικασία CPTED σε υψηλότερη κλίμακα, με εφαρμογή σε ολόκληρη πόλη ή δήμο, περιοχή, έθνος, ακόμη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αυτό το πλαίσιο μοιάζει με τον κύκλο ποιότητας plan-do-check-act (κύκλος PDCA-Demming):

Σάρωση, Προτεραιότητα, Ανάλυση, Εργασία, Παρέμβαση, Αξιολόγηση, Μάθηση.

Σχήμα 4: Γενικό πλαίσιο για μια διαδικασία CPTED

Σχήμα 5: Προσέγγιση διαχείρισης κινδύνου για ένα συγκεκριμένο έργο/περιβάλλον (CYS/EN/ TS 14383-2:2022 με βάση το CYS ISO 31000)

Δύναται να εφαρμοστεί σε ένα συγκεκριμένο κτιριακό ή πολεοδομικό έργο π.χ μια νέα γειτονιά, ένα νέο χώρο άθλησης ή ψυχαγωγίας ή ανακαίνιση μιας πλατείας, μιας λεωφόρου ή μιας οδού. Εδώ αναγνωρίζεται η τακτική (CYS ISO 31000) προσέγγιση διαχείρισης κινδύνου με μερικές προσθήκες (βλ. εικόνα 5).

Καθιστώντας τα πρότυπα πρακτικά και διασκεδαστικά

Σε πολλές τοπικές, εθνικές και πανευρωπαϊκές εκπαιδευτικές ημερίδες, απλοποιήθηκε η προσέγγιση της τεχνικής προδιαγραφής CYS EN/ TS 14383-2, όπου εκπαιδεύτηκαν συμμετέχοντες από διάφορα επαγγελματικά πεδία όπως αστυνομικοί, σχεδιαστές, εμπειρογνώμονες και εκπρόσωποι τοπικών αρχών.

Στην πράξη: οι εμπειρίες του Φάνο, της Χάβια, του Αννόβερου, της Ρίγας και της Χάγης

Το νέο πρότυπο CYS EN/ TS 14383-2:2022 έχει δοκιμαστεί στην πράξη σε πολλές πόλεις, μέσω του εκπαιδευτικού προγράμματος Secu4All, υπό την ηγεσία της Efus. Στόχος του προγράμματος, ήταν να εκπαιδεύσει τους ενδιαφερόμενους σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης τεκμηριωμένων μέτρων σχεδιασμού, σχεδιασμού και διαχείρισης για την ασφάλεια των δημόσιων χώρων, την πρόβλεψη πιθανών ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων και την αξιολόγηση των ηθικών πτυχών.

Χρησιμοποιήθηκαν πραγματικά παραδείγματα όπως μια κατοικημένη γειτονιά και αθλητικές εγκαταστάσεις (Φάνο, Ιταλία), μια πολυσύχναστη λεωφόρος (Χάβια, Ισπανία), μια τεράστια πλατεία δύο επιπέδων στο κέντρο της πόλης δίπλα στον κεντρικό σταθμό (Ανόβερο, Γερμανία), μια περιοχή ψυχαγωγίας (Ρίγα, Λετονία) και ένα κυβερνητικό/κοινοβουλευτικό κέντρο (Χάγη, Ολλανδία). Σε αυτές τις περιπτώσεις, μια μικτή ομάδα τοπικών ενδιαφερομένων εκπαιδεύτηκε για τον εντοπισμό κινδύνων, απειλών και τρωτών σημείων. Στην αποστολή τους, είχαν να προτείνουν εφικτές και ηθικά ορθές λύσεις [10], καθώς και να εντοπίσουν τα ενδιαφερόμενα μέρη που απαιτούνται για την εφαρμογή αυτών των λύσεων.

[10] As an addition also the cost-benefit approach was used in compliance to ISO 22341:2021 to check budgetary feasibility and a positive costs – benefits balance.

Η εκπαίδευση είναι απλή, αλλά πολύ ουσιαστική:

Βήματα Εκπαίδευσης

1

Συγκεντρώνεται μια ομάδα περίπου 20 ενδιαφερομένων μερών από διάφορους φορείς

2

Επισκέπτονται μαζί μια συγκεκριμένη (προβληματική) περιοχή/σημείο και συζητούν για τους κινδύνους/απειλές. Χρησιμοποιούνται αυτοκόλλητα/εικονίδια (όπως φαίνονται πιο κάτω) για να τοποθετηθούν σε έναν χάρτη ή φωτογραφία της περιοχής/σημείου

3

Ακολούθως οι συμμετέχοντες συζητούν τους κινδύνους /απειλές που εντοπίστηκαν και την αξία/ευκαιρία της περιοχής/τόπου. Γράφονται παρατηρήσεις σε συναινετικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση άλλων πληροφοριών (στοιχεία αστυνομίας, έρευνες θυμάτων, κάτοικοι, σχολεία κ.τ.λ.)

4

Προτεραιότητα (διαχείριση κινδύνου X συνέπειες)

5

Καταιγισμός ιδεών - πιθανών λύσεων και καταγραφή τους

6

Συλλογισμός για τα ενδιαφερόμενα μέρη που χρειάζονται για την επίτευξη της κάθε λύσης και στη συνέχεια έλεγχος για τη σκοπιμότητα της κάθε λύσης και τις ηθικές συνέπειες

7

Ανακεφαλαίωση και δημιουργία ενός τελικού σχεδίου (προβλήματα-λύσεις-ενδιαφερόμενοι) και έναρξη εφαρμογής

Η κατανόηση και η εφαρμογή προτύπων πρόληψης του εγκλήματος μπορεί να φαίνεται ανιαρή αρχικά, όμως εάν οι τοπικές αρχές αναγνωρίσουν ότι μια τέτοια προσέγγιση είναι πραγματικά απαραίτητη και το πρότυπο είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την πρόληψη του εγκλήματος, τότε η χρήση του CYS EN/ TS 14383-2:2022, θα συνεισφέρει θετικά και αποδοτικά αποτελέσματα προς την κατεύθυνση αυτή. Με λίγη δημιουργικότητα και στο πλαίσιο μιας ανθρωποκεντρικής προσέγγισης εταιρικής σχέσης της CPTEd, η εφαρμογή είναι εφικτή σε κάθε πόλη και μπορεί να αποδειχθεί πραγματικά πολύ διασκεδαστική.

DSP

Paul van Soomeren
pvansoomeren@DSP-groep.nl

See also <https://www.dsp-groep.eu/>
and <https://www.diss.eu/>

Vivian Gravenberch
viviangravenberch@diss.eu

See <https://www.diss.eu/>

<https://www.cys.org.cy>